

3588 1/2

Naczelne Dowództwo W. P. Poczta polowa Nr. 53 ~~XXXXXXX~~ d. 2 czerwca 1920 r.
(Sztab Generalny).

as NS.

::
ODDZIAŁ II.

Ew/6. Nr. 23078(II)

TAJNE **PILNE**

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ .

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości raport polityczny
Delegata N.D.W.P. przy Gł.Dow. Armji Estońskiej No.
186(20).

1 załącznik.

Potalski path

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. D. 3588 1/2 dnia 8/VI 1920 r.
1. Załącz. Wykaz.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

158
se

№ 186/20

Rewel 20 maja 1920.

3588

TAJNIE

R A P O R T P O L I T Y C Z N Y.

Sprawy Rosyjskie.

Nasze zwycięstwa na południu, dodatnia opinia o naszej armii a wreszcie pogłoski o wewnętrznych zmianach w rządach sowieckich /Brusilow jako prezes naczelnej komisji wojskowej i Poliwanow, jako Komisarz czy też Minister Wojny/ przyczyniły się do wzmożonego ruchu w sferach emigracji rosyjskiej. Dochodzą nas tutaj wiadomości ze źródeł, kraczące się po całej Europie emigracji rosyjskiej, o nowopowstałym rządzie przy formacjach Szczerbaczewa na Balkanach. W skład tego rządu mają wchodzić: Nikiforow, Smirnow, Trubeckoj, Jewreinoi, Golowin i Bobrynski, przy nich Olga Alexandrowa. Łącznikiem przy tym rządzie ma być jakiś oficer generalnego sztabu z Berlina nazwiskiem Dediszew. W Berlinie ten ostatni jest w bliskich stosunkach ze Skoropadzkim i Pikowskim. Bardzo czynnym działaczem jest w tej organizacji jakiś inżynier Kierst, inni nazywają go baronem Kister i jest podobno rosyjskim oficerem saperów.

W Pradze czeskiej grupują się działacze włosciańskiej narodowej partji z Jefimowiczem i generałem Maruszewskim na czele (znany generał z Archangielska) pismem ich jest "Słowiańska Zaria". W

W Helsiנגforsie w tej chwili odbywa się zjazd polnocnych działaczy Ziemstw, niewiadomo czy biora udział i skrajnie prawe elementy. ~~XXXXXXXXXXXX~~

W Rydze werbuja oficerów Hurko i gen. Szmabel (mają pieniądze). Wszystko to ma z sobą niewidzialną łączność i wiele nici zbiega się w Niemczech.

Rotmistrz Ablamowicz wziął z sobą memorjaly dwóch grup emigracji rosyjskiej: Socjal-Rewolucjonistów-Federalistów i stronników Balachowicza. Do ustnego meldunku rotmistrza Ablamowicza dodać należy że ugrupowania te połączyły się z celem oderwania od Rosji Republiki Ludowej Nowgorod-Pskowskiej, że skłonni są stanąć na czele dwaj dawni ministrowie rządu Polnocno - Zachodniego Pieszkow i Jewsiejew.

Pieszkow jest prawy socjal-rewolucjonista, czł. z dobrej reputacją, Jewsiejew zaś niemiecki, w stosunkach z centralnym niemieckim komitetem na czele którego

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkPILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

51

159

stoi magister Tiime i Weziko. Komitet rezyduje w Helsingforsie. Ewentualnie wiec stosunki Nowgorodu bylyby przyjazne z sasiadami z polnocy. Republika Estońska, mysle, cicho popierala by ten nowy twor, zapewniaby jej to lacznosc z Polska, oddzielalo Lotwe od Rosji i bylo buforem miedzy nia a Rosja. ~~Konkurencja polityczna Estonii z Rosja i Finlandia~~
Wplywy nasze w nowej republice (wszystko na obraz i podobienstwo z Ukraina) odegraly by pewna role w kwestji portow Libawa, Wiadawa, Ryga. Sa to motywy wysuwane przez dzialaczow wspomnianych grup w celu zjednania sobie naszej pomocy i protekcji. Sprawa Balachowicza jako wodza sily zbrojnej tej republiki nie jest dobrze widziana u ministrow i S-R.; chca go miec, ale na stanowisku mniej odpowiedzialnym. Balachowicz jest popularnym w sferach chlopskich Eskow-szczyzny. Rotmistrz Ablamowicz mial polecenie wyjasnic techniczne strony tej akcji.

Sprawy Estońskie.

Dochodza mnie wieści ze mietylko jak wspominałem w poprzednim raporcie paskarstwo skupilo sie kolo misji bolszewickiej, ale i sfery wlosciańskie niezadowolone z wolno postepujacej reformy rolnej staly sie czulsze na agitacje bolszewikow. Sa to wiadomosci, nie z pierwszorzednych zrodel, faktem jest jednak ze bolszewicy agitacje wzmagaja, ze przesiekanie komunistow estońskich z Rosji daje sie zauwazyc, ze bziwad rządu i niejako spoczecie na laurach zle wplywa na masy, a sytuacja finansowa nierekuje dobrych widokow.

Sprawy Ukrainiskie.

Misja ukraińska w Estonji a wiec p. Holicyński i sekretarz prof. Paraszcuk przedstawili mi odpis okólnika N. Dow. W. P. № 5810/kol. 111. z dnia 16 kwietnia 1920 w którym sie mowi o transportach ukraińskich z Estonji. Zarządalem od misji ukraińskiej, aby te eszelony byly zorganizowane wojskowo, zeby dokumenty wszystkich wojskowych danego eszelonu byly oddane mi narece i po skontrolowaniu w kopercie z nasza pieczecia, zaadresowane na imie komendanta obozu w Łaucucie oddane przezemnie komendantowi eszelonu. Komendant eszelonu bedzie mial spisy z wiza konsularna i wojskowa, kopia spisu pozostaje u nas, kazdem wojskowy do rak dostanie karteczke swiadcza o przynalezności do danego eszelonu.

Wszystkie te ostroznosci poczynalem, aby miec nadzor nad materjalem werbowanym tutaj i aby eszelonami nieprzemykali sie do Polski iadywidua, co latwo moglo by byc przy niewyrobieniu tutejszej misji. Chodzi mi oto glownie, aby eszelon w komplecie dostawil ludzi do Lencuta, a nie sial ich po drodze. Fotografie uwazam za potrzebne, aby uniknac handlu kartkami.

Misja ukraińska werbuje tutaj oficerow niezawsze Ukraincow miedzy innymi traktuje z "Tujskim otriadem", który oddal nam sie do niewoli w swoim czasie pod Luckiem, zawsze byl wrogo usposobiony do Ukrainy, wzglednie Petlury, teraz jednak wola sluzyc wojskowo Petlurze, nizli rabac drzewo w Estonji. Ten sam oddzial traktuje jednoczesnie z grupa chcaca tworzyć republike Nowgorod - Pskowska.

Sprawy ogolne.

Koniecznym jest przysylanie nam komunikatow czesciej nizeli dotychczas, a takze telegraficznie krotkich wiadomosci politycznych. Zapocatkowalismy bowiem tutaj rozsyłanie wszystkim urzedom i misjom komunikatu i krotkiej wiadomosci o Polsce, a takze mamy jedno pismo, w którym inspirowujemy swoje wiadomosci. Ostatnia przerwa tygodniowa w dostarczeniu nam wiadomosci z frontu zrobila zle wzraszcza ze bolszewicy w oam czasie dawali tutaj takie komunikaty:

"na linii Borysow - Molodeczno -przerwalismy front i zajelismy Dzisiaj Lepel i stacje Ziatki; na odcinku Borysow- Berezyna - Bobrujsk przeszliśmy na prawy brzeg rzeki Berezyny." Wojska polskie uciekaja w poplochu, kompletnie rozbite.

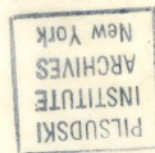
W Polsce strajki i rozruchy - ogolna anarchja."

Sprawa gen. Laidonera.

General Laidoner porzucil sluzbe wojskowa i zostal powolany przez jedna z tutejszych fabryk na stanowisko Dyrektora zarzadzajacego.

Odpowiedz na depeze szyfrowana 20072/II z dnia 19 maja. O represjach w stosunku do oficerow i zolnierzy armji Judeicznej w sowdepji, nic tutaj nie slychac. Owszem p. Saugaier delegat bolszewicki do spraw reemigracji ma tutaj wspolne posiedzenia z komisjami Judemiczowskiemi i eszelonami z reemigrantami z Estonji do Rosji stale odchodza. Bolszewicy tutaj usilnie glosza ze dzis czas, aby cala Rosja przeciwko nas jezdzi...

Polacy, podleglicie ruskim.

Wojna 1918-1919